

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-05441/2018-ERU

V Praze dne 11. června 2018

Č. j. 05441-3/2018-ERU

P Ř Í K A Z

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon ve znění pozdějších předpisů“), v příkazním řízení podle ust. § 90 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), a ust. § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), vedeném pod sp. zn. OSR-05441/2018-ERU s obviněným z přestupku, společností **Vodovody a kanalizace Beroun, a.s., se sídlem Mostníkovská 255/3, Beroun-Závodí, 266 01 Beroun, IČO: 463 56 975**, pro podezření ze spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 5. června 2017 (dále jen „energetický zákon“) rozhodl

takto:

I. Obviněný z přestupku, společnost **Vodovody a kanalizace Beroun, a.s.**, se sídlem Mostníkovská 255/3, Beroun-Závodí, 266 01 Beroun, IČO: 463 56 975 (dále jen „účastník řízení“), **se uznává vinným z přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona**, kterého se dopustil tím, že prováděl dne 20. dubna 2017 v obci Beroun, ulice Štěpánkova, u budovy č. p. ■■■, č. or. ■, v blízkosti plynárenského, resp. energetického zařízení (nizkotlaké ocelové plynovodní přípojky DN 50) činnost, v jejímž důsledku došlo v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona k poškození tohoto energetického zařízení, a tím k porušení zákazu poškození plynárenského zařízení v ochranném pásmu i mimo ně.

II. Podle ust. § 91a odst. 7 energetického zákona ve znění pozdějších předpisů se účastníkovi řízení za spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona ukládá **pokuta ve výši 10 000 Kč** (slovy: deset tisíc korun českých), která je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto příkazu na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 21318.

O d ů v o d n ě n í

Dne 15. listopadu 2017 zahájil Energetický regulační úřad (dále též jen „Úřad“ anebo „správní orgán“) kontrolu dodržování ust. § 68 energetického zákona účastníkem řízení, a to v důsledku zjištění poškození plynárenského zařízení při provádění zemních prací

za účelem odstranění havárie vodovodu v obci Beroun, ulice Štěpánkova, v blízkosti budovy č. p. ■■■, č. or. ■ (dále též jen „místo narušení“), ke kterému došlo dne 20. dubna 2017.

Na základě kontrolního zjištění a získaných podkladů vyhotovil kontrolní orgán dne 8. února 2018 protokol o kontrole č. ■■■■■, č. j. 11940-8/2017-ERU (dále též jen „protokol o kontrole“). Proti protokolu o kontrole a kontrolnímu zjištění uvedenému v protokolu o kontrole podal účastník řízení námítky, ve kterých se vyjádřil k závěru protokolního zjištění tak, že skutečná poloha plynové přípojky DN 50 se lišila od grafických podkladů ve sdíleném GIS města Beroun a vzhledem k havárii a odstávce vody pro velké spotřebiče vycházel z takto zajištěných grafických dat a měl za to, že zemní práce provádí mimo ochranné pásmo energetického zařízení. Tyto námítky byly kontrolním orgánem vyřízeny konstatováním, že vznesení těchto námitek nemá vliv na skutečnost, že došlo při činnosti účastníka řízení k poškození plynárenského zařízení, jak je uvedeno v závěru protokolu o kontrole.

Po prostudování všech podkladů obsažených v kontrolním spisu sp. zn. 11940/2017-ERU (dále též jen „kontrolní spis“), který byl převzat dne 31. května 2018 do správního spisu sp. zn. OSR-05441/2018-ERU (dále též jen „správní spis“), dospěl správní orgán k závěru, že veškeré podklady pro posouzení věci jsou dostačující a není pochyb o tom, že se předmětného jednání účastník řízení dopustil, a že jsou dostatečně zjištěny všechny okolnosti a skutečnosti daného případu, tzn. skutková zjištění, o kterých nemá správní orgán důvodné pochybnosti, a proto přistoupil podle ust. § 90 zákona o odpovědnosti za přestupky v souladu s ust. § 150 správního řádu k vydání tohoto příkazu.

V rámci kontroly bylo zjištěno, že zemní práce související s odstraněním havárie vodovodu (dále též jen „stavba“) v místě narušení byly prováděny účastníkem řízení. Z kontrolního spisu a z vyjádření účastníka řízení vyplývá, že prováděl odstranění havárie vodovodního potrubí LT DN 80 mm (dále též jen „vodovod“) spojené s únikem vody, kterým bylo dotčeno cca 120 nemovitostí. Práce na odstraňování havárie, při kterých došlo k poškození předmětného plynárenského zařízení, byly účastníkem řízení prováděny při plnění jeho povinností.

Při provádění zemních prací v rámci stavby došlo v místě narušení dne 20. dubna 2017 k poškození nízkotlaké ocelové plynovodní přípojky DN 50 o tlakové úrovni do 0,05 bar včetně (dále též jen „plynárenské zařízení“).

Ze spisového materiálu vyplývá, že vytyčení plynárenského zařízení a vyznačení jeho polohy v terénu provedeno nebylo, neboť o ně účastník řízení nepožádal. Z podaného vyjádření účastníka řízení vyplývá, že v důsledku havárie vodovodu, z důvodu odstávky velké části města Berouna (cca 120 nemovitostí), byly ihned započaty práce spojené s opravou havárie vodovodu. Účastník řízení si zjistil informace ze systému GIS (geografický informační systém), kde jsou zakresleny veškeré inženýrské sítě na území města Berouna. Skutečné uložení plynovodu vč. přípojek se však od situace z digitální technické mapy města Berouna dle sdělení účastníka řízení lišilo cca o 1 m.

V příkazním řízení bylo z podkladů obsažených ve správním spise zjištěno, že účastník řízení poškodil plynárenské zařízení během odstraňování havárie vodovodu. Jednalo se o vodovod zásobující cca 120 nemovitostí. Účastník řízení přistoupil k urychlenému odstranění havarijního stavu, neboť šlo o odstávku velké části města Berouna.

Z Protokolu o úniku plynu z poškozeného PZ, číslo protokolu [REDAKCE] s uvedeným datem poškození dne 20. dubna 2017 vyplývá, že poškození způsobil účastník řízení a že velikost otvoru v poškozeném místě plynárenského zařízení činila 0,424116 cm². V důsledku poškození došlo k úniku plynu v množství vyjádřeném hodnotou 5 m³ po dobu trvání 28 minut a k přerušení dodávky plynu 13 konečným zákazníkům (kategorie maloodběratel), jak vyplývá z Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení ze dne 20. dubna 2017 (dále též jen „protokol o narušení“). Z protokolu o narušení vyplývá, že plynárenské zařízení nebylo vytyčeno a bylo poškozeno při bagrování.

Vzniklé poškození plynárenského zařízení bylo bezprostředně nahlášeno účastníkem řízení místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu.

V souvislosti s poškozením plynárenského zařízení a jeho uvedením do původního stavu vznikla společnosti GasNet, s.r.o., škoda ve výši 7 331,06 Kč. Veškeré náklady spojené s opravou plynárenského zařízení byly účastníkem řízení beze zbytku uhrazeny.

Přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v § 46 odst. 8, 9, 10 nebo v ust. § 68 odst. 3 nebo 5 energetického zákona.

V tomto příkazním řízení se správní orgán zabýval porušením ust. § 68 odst. 3 energetického zákona, podle něhož v ochranném pásmu i mimo ně je každý povinen zdržet se jednání, kterým by mohl poškodit plynárenskou soustavu nebo omezit nebo ohrozit její bezpečný a spolehlivý provoz, a veškeré činnosti musí být prováděny tak, aby nedošlo k poškození energetických zařízení.

Z ust. § 68 odst. 2 písm. a) energetického zákona vyplývá definice ochranného pásma, přičemž tímto se pro účely energetického zákona rozumí souvislý prostor vymezený svislými rovinami vedenými ve vodorovné vzdálenosti od půdorysu plynárenského zařízení měřeno kolmo na jeho obrys. U plynovodů a plynovodních přípojek o tlakové úrovni do 4 bar včetně, umístěných v zastavěném území obce činí 1 metr na obě strany a umístěných mimo zastavěné území obce činí 2 metry na obě strany.

V projednávaném případě je znakem skutkové podstaty přestupku poškození plynárenského zařízení a v příčinné souvislosti tak lze trestat pouze pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě není, na základě zjištěných okolností a skutečností vyplývajících ze spisového materiálu pochyb o tom, že to byl právě účastník řízení, kdo plynárenského zařízení poškodil.

V příkazním řízení bylo přitom dostatečným způsobem prokázáno z podkladů obsažených ve správním a kontrolním spisu, že účastník řízení věděl, že práce provádí v blízkosti plynárenského zařízení a přesto jej poškodil. Z těchto okolností případu je zřejmé, že účastník řízení nepostupoval s maximální odbornou péčí a opatrností.

S ohledem na shora uvedené lze uzavřít, že účastník řízení svým jednáním porušil ust. § 68 odst. 3 energetického zákona, čímž došlo k formálnímu naplnění skutkové podstaty přestupku dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

V souvislosti s naplněním formální stránky přestupku se správní orgán musel zabývat rovněž naplněním tzv. materiální stránky přestupku (společenské škodlivosti) tak, jak vyplývá ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 8 As 17/2007-135 ze dne 31. května 2007), respektive z ust. § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky, dle kterého platí, že přestupkem je společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.

Z výše uvedeného vyplývá, že pro trestnost jednání musí být naplněna i materiální stránka přestupku. Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská nebezpečnost (škodlivost) nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro přestupky. Podstatou přestupků je postih za jednání v rozporu s právem. K jeho trestnosti však nepostačuje, že jednání po formální stránce vykazuje znaky skutkové podstaty přestupku, pokud zároveň není jednáním společensky nebezpečným (škodlivým). Z výše uvedeného vyplývá, že aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako přestupek, musí být kromě formálních znaků deliktního (protiprávního) jednání naplněna i materiální stránka přestupku a jednání musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti (škodlivosti) ve vztahu k porušené povinnosti stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot.

Správní orgán má za to, že jednání účastníka řízení naplnilo rovněž znaky materiální stránky přestupku, neboť v jeho jednání lze shledat společenskou škodlivost spočívající v porušení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenské soustavy, i když odstraňoval nežádoucí stav – poškození vodovodu.

Správní orgán se dále zabýval otázkou, zda nejsou naplněny podmínky uvedené v ust. § 21 zákona o odpovědnosti za přestupky zprošťující účastníka řízení odpovědnosti za přestupek, tedy zda účastník řízení za přestupek neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby přestupku (porušení právních povinností) zabránil. Z podkladů, které měl správní orgán k dispozici, však nevyplývá, že by nastala jakákoliv objektivní zákonem předvídaná situace, která by umožnila liberaci účastníka řízení, tedy zánik odpovědnosti za spáchání předmětného přestupku. Lze tak konstatovat, že účastník řízení nevynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinností zabránil.

Správní orgán se pro úplnost konstatuje, že se před vydáním příkazu zabýval otázkou, zda jednání účastníka řízení nenaplnilo znaky jednání v krajní nouzi, tedy zda se na daný případ nebude vztahovat ust. § 24 zákona o odpovědnosti za přestupky. Po vyhodnocení všech okolností daného případu dospěl správní orgán k závěru, že nebyly naplněny podmínky pro to, aby správní orgán mohl hodnotit jednání účastníka řízení, při kterém při odstraňování havárie vodovodu prostřednictvím zemního stroje poškodil plynárenské zařízení, jako jednání v krajní nouzi.

Ve vztahu k výše uvedenému lze uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona, kterého se dopustil porušením ust. § 68 odst. 3 energetického zákona.

Za přestupek podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona lze uložit podle ust. § 91a odst. 7 energetického zákona ve znění pozdějších předpisů pokutu až do výše 15 000 000 Kč. Jedná se o maximální možnou výši pokuty, jejíž uložení připadá v úvahu

v případě zvláště vysoké závažnosti přestupku včetně jeho následků, době trvání a okolnostem, za kterých byl spáchán.

Při stanovení výše uložené pokuty přihlížel správní orgán ke všem výše uvedeným okolnostem a skutkovým zjištěním projednávaného případu.

Při určení druhu a výměry správního trestu přihlížel správní orgán ve smyslu ust. § 37 písm. a); c); g) zákona o odpovědnosti za přestupky k povaze a závažnosti přestupku; k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem a k povaze činnosti účastníka řízení.

Dále správní orgán přihlížel dle ust. § 38 písm. b); c); d) zákona o odpovědnosti za přestupky k významu a rozsahu následku přestupku; ke způsobu spáchání přestupku a okolnostem spáchání přestupku. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše uložené pokuty též k osobě pachatele, tj. účastníka řízení.

Správní orgán při posuzování otázky výměry správního trestu přihlížel k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem tak, jak je uvedeno níže.

Účastník řízení svým jednáním poškodil středotlaký plynovod, tedy plynárenské zařízení většího významu, a tuto okolnost správní orgán vyhodnotil jako přitěžující okolnost.

Správní orgán dále přihlížel k osobě účastníka řízení, přičemž dospěl k závěru, že jedním z předmětů jeho podnikání je činnost související se stavebními pracemi, a to provádění staveb, jejich změn a odstraňování.

Správní orgán vyhodnotil, jako okolnost výrazně polehčující při stanovení výše pokuty, jakým způsobem ke spáchání přestupku došlo, jak vyplývá z kontrolního spisu a z vyjádření účastníka řízení – k poškození plynárenského zařízení došlo při odstraňování havárie vodovodu.

Dále správní orgán vyhodnotil jako polehčující okolnost, že plynárenské zařízení se nacházelo cca 100 cm od polohy předpokládané dle mapových podkladů, které si účastník řízení zajistil, i když tato skutečnost není podložena.

V důsledku poškození předmětného plynárenského zařízení došlo k úniku 5 m³ plynu do ovzduší, bylo odstaveno 13 odběratelů z kategorie odběru maloodběr, což hodnotí správní orgán jako přitěžující okolnost. Taktéž správní orgán hodnotí jako přitěžující okolnost skutečnost, že účastník řízení nezajistil vytyčení plynárenského zařízení.

Při stanovení výše uložené pokuty vyhodnotil správní orgán jako polehčující okolnost bezprostřední snahu účastníka řízení o řešení poškození plynárenského zařízení a úhradu celé škody.

Při stanovení konkrétní výše pokuty správní orgán přihlédl k účastníkem řízení popsané situaci a k podmínkám, za kterých k předmětnému skutku došlo, tedy tak, jak vše účastník řízení popsal ve svých vyjádřeních. Správní orgán však zdůrazňuje, že v ochranném pásmu plynárenského zařízení i mimo něj je nutné si počínat velmi obezřetně a činit taková opatření, aby v příčinné souvislosti se zemními pracemi nedocházelo a nedošlo k poškození plynárenských zařízení, jakož i jiných energetických zařízení.

Při stanovení výše uložené pokuty je nutno dle ust. § 40 písm. c) zákona o odpovědnosti za přestupky zejména zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení – obviněnými z přestupku, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při jejich dodržování. Z úřední činnosti správní orgán zjistil, že účastník řízení není evidován v rámci jiného pravomocně ukončeného správního řízení za porušení zákona ve věcné působnosti Úřadu, což správní orgán vyhodnotil jako polehčující okolnost.

Co se týká majetkových poměrů účastníka řízení, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. Usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. dubna 2010, č. j. 1 As 9/2008-133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za přestupek je povinen přihlídnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí.

Z úřední činnosti správní orgán zjistil, že účastník řízení dle výkazu zisku a ztráty za účetní období 1. 10. 2016 až 30. 9. 2017, zveřejněném ve sbírce listin v obchodním rejstříku, dosáhl výkonů ve výši [REDAKCE] Kč a vykázal zisk po zdanění ve výši [REDAKCE] Kč.

S ohledem na výše uvedené a vzhledem k tomu, že uložená pokuta byla stanovena ve výši, jak je uvedeno ve výroku tohoto příkazu, tj. při samé dolní hranici možné zákonem stanovené sazby, nelze v případě účastníka řízení uvažovat o tom, že by uložená pokuta pro účastníka řízení mohla mít likvidační charakter.

Po zvážení všech okolností daného případu byla správním orgánem pokuta stanovena tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto příkazu, tj. u samé dolní hranice možné zákonné sazby dle energetického zákona. Správní orgán k výši udělené pokuty uvádí, že se jedná o pokutu, která činí 0,2 % z maximální zákonné výše pokuty. Správní orgán považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem a zároveň může vzhledem k závažnosti přestupku plnit jak represivní, tak preventivní funkci. Nadto správní orgán poznamenává, že pokuta udělená ve výši tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto příkazu, byla uložena v souladu s § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

P o u č e n í

Proti tomuto příkazu lze podle § 150 odst. 3 správního řádu podat odpor ve lhůtě 8 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání odporu se počítá ode dne následujícího po doručení příkazu, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy byl nedoručený a uložený příkaz připraven k vyzvednutí.

Mgr. Jan Křepinský, v. r.
oprávněná úřední osoba
oddělení sankčních řízení Praha